

Komedie omylů

*Co se to s tebou stalo, manželi,
že ses tak odcizil sám sobě –
sám sobě, neboť odcizil ses mně?
Jsem přece tvoje tělo, tvoje duše,
lepší část tvého nejlepšího já.
Proč se chceš ode mne teď odtrhnout?
Víš přece dobře, že snáz můžeš vhodit
kapičku vody do mořského víru
a pak ji zase vyjmout z mořských pěn
neporušenou, než bys dokázal
opustit mě a neopustit sebe...
Bud' věrný mně a budeš věrný sobě,
čistá a věrná zůstanu já tobě.*

monolog Adriany (překlad Martin Hilský)

Od 7. července uvedou Letní shakespearovské slavnosti Komedii omylů. Raná Shakespearova hra je nejkratším autorovým kusem a na slavnostech ji uvidíme poprvé. Premiéra inscenace se poprvé v historii festivalu odehraje na nádvoří Hudební fakulty AMU na Malostranském náměstí, která je vedle Nejvyššího purkrabství další pražskou scénou festivalu. V Praze, Brně a Bratislavě je plánováno celkem 44 představení – z letos uváděných 10ti Shakespearových titulů je tak Komedie omylů na programu nejčastěji.

„Svým způsobem je Komedie omylů bláznivým kolotočem ztrát a nálezů,“ říká překladatel **Martin Hilský**. Podle Hilského vypovídá Komedie omylů o zdání a skutečnosti, o iluzi a realitě, o tom, co se zdá být a co skutečně je. Ve frašce se strhujícím tempem a legračními omyly rozvinul Shakespeare také brilantní úvahu o vztazích muže a ženy, o významu jejich lásky a vzájemném prolínání jejich bytostí

Režisér **Ivan Rajmont** zvolil výrazné, pečlivě sladěné herecké obsazení. Dvojroli Antifola efezského a Antifola syrakuského ztvární **Martin Pechlát** (Divadlo Komedie, filmy Nuda v Brně, Účastníci zájezdu), jako sluhu Dromia efezského i syrakuského uvidíme režisérova syna **Filipa Rajmonta** (Nuda v Brně, projekt Horáková × Gottwald, seriál Velmi křehké vztahy). Žárlivou Adrianu, manželku Antifola efezského, ztvární „česká Sophia Loren“, úspěšná muzikálová i činoherní herečka **Jitka Čvančarová** (Divadlo Pod Palmovkou, Ordinance v Růžové zahradě), alternuje ji **Lucie Trmíková** (Divadlo Komedie).

Sestru Lucianu hraje **Kateřina Holánová** (ND Praha, film Nuda v Brně) v alternaci s **Janou Strykovou** (Švandovo divadlo) a stálící festivalu **Zuzanou Vejvodovou** (Romeo a Julie, Večer tříkrálový, Othello, seriál Hraběnky). Abatyši vytvoří **Radka Fiedlerová** v alternaci s **Marií Spurnou**. Dále uvidíme **Davida Suchařípu**, **Zdeňka Žáka**, **Martina Hoffmana**, **Milana Stehlíka** aj.

„Efez, město hříchu, kde se naše komedie odehrává, není zrovna bezpečné místo,“ říká o dějišti Komedie omylů **Ivan Rajmont**. „Můžeš tu najít bratra, lásku, znovu nalézt ženu, ale taky ztratit život, duši a nakonec i sám sebe. Tragikomické tu není to, že se tragické věci řeší komicky, ale to, že život je tu tak blízko smrti.“

Šikovně proměnlivou scénu ze dvou točen s několika dveřmi vytvořil **Martin Černý**, kostýmy navrhla **Irena Greifová**. Ta se jako kostýmní výtvarnice podílela na mnoha nezapomenutelných filmových i divadelních projektech (Petrolejové lampy, Hra o jablko, Deváté srdce, Trhák, Tajemství hradu v Karpatech, Tři veteráni, Smrt krásných srnců, v divadle Sluha dvou pánů, Hello, Dolly, Žena v černém aj.).

Právě efektní, přesně charakterizující oblečení hraje v Komedii omylů výraznou roli: ve frašce o dvou sourozeneckých dvojicích – identických dvojčatech – se totiž užaslí Evropané potkávají s barvitým světem orientálního Efezu. „K východním kulturám mám blízký vztah,“ říká Irena Greifová, kterou při práci na Komedii omylů volně inspirovala kniha Perské miniatury, darovaná kdysi Jiřím Brdečkou. Na paměti měla i povídky Rudyarda Kiplinga a dobrodružné výpravné filmy jako Muž, který chtěl být králem Johna Hustona.

„Možnost text interpretovat a spoluvytvořit s režisérem uzavřený, dokonale fungující svět je to, co mě na navrhování kostýmů zajímá,“ říká Irena Greifová. Setkávání různých kultur a prolínání rozmanitých epoch v imaginárním divadelním prostoru má tak i díky výtvarné složce pevný význam a řád. V Komedii omylů najdeme pozůstatky britských kolonizačních uniforem, letní oblek anglického gentlemana, pestré turbany, švihácké turecké šerpy i plukovníký stejnokroj arabského diktátora, doplněný vlajícím chalátem a revolučně rudým tričkem. „Syrakusy leží na Sicílii, a tak se tu na přání režiséra se tu objeví i italští mafiáni v bílých oblecích,“ říká Greifová. Vlastní róbu – tyrkysovou tuniku se stříbrným vyšíváním ve stylu Šeherezády – nabídla do inscenace ze svého šatníku **Jitka Čvančarová**.

Shakespearův text v překladu **Martina Hliského** upravila **Kateřina Šavlíková**. A protože režisér chtěl, aby dvojčata Antifolovy a dvojčata Dromiovy hráli vždy stejní herci, a protože podle Shakespeara se dvojčata na jevišti nakonec potkají, je finále hry vyřešeno překvapivým způsobem...